

gifter har taget, hvad man kan faae, saa kan det være nødvendigt, at man, naar Tælen er om Statspiemed, kommer til en personlig Skat, og med Hensyn til en saadan Skat erkjender jeg ligeledes, at man da vil være nødsaget til at benytte Indkomstskatten; men der er da ogsaa den væsentlige Forskjel paa denne Skat, anvendt i Statspiemed og anvendt i communale Piemed, at i det sidste Tilfælde vil det Beløb, der skal indkomme ved Bestatningen, være bestemt, hvormod Beløbet i det andet Tilfælde ikke vil være givet. Naar man i et kommunalt Piemed mangler et Beløb, saa veed man, hvor stort det Beløb er, man mangler, og Intet forekommer da naturligere, end at Samfundets Medlemmer efter deres indbyrdes Evne, efter deres Formue og Leilighed, tilvejebringe det Beløb, der saaledes mangler til Dækning af Communens Udgifter; men til Statspiemed kan denne Fremgangsmaade ikke bruges, da den vilde være for vidtløftig og næsten praktisk umulig. Nu siger man: Ja, Eonen finder man allerbedst ved at sætte Indkomsten som Maalestof. Hvad er retfærdigere og billigere, end at man betragter Udbytten af en Mand's Eiendom, af hans Capital eller af hans Arbejde, og at man derpaa siger til ham: Du skal svare 1 eller 10 eller 20 pCt. deraf; det maa træffe Alle ligeligt. Men den hele Grundvoib, hvorpaa dette System hviler, falder bort i det Nidblik, man skal til at bestemme, hvor stort Udbytten er. Systemet maa strande paa, at man ikke ved noget som helst Middel er istand til at udfinde, hvad Udbytte, hvad Indtægt og hvad Indkomst er. For at kunne danne sig et blot nogenlunde Begreb derom, er man nødsaget til at anvende Midler, som nødvendigtvis maae gjøre Skattemethoden forhadt, og maae gjøre selve Skatten forhadt. Jeg veed vel, at ingen Skat er vel seet, men der er dog mere eller mindre obieuse Maader, paa hvilke man kan komme til en Bestatning. Jeg troer ikke let, at man har nogen Skat, med Hensyn til hvilken Alle ere saa enige om, at de Midler, man maa anvende for at skaffe den tilveie paa en ligelig og retfærdig Maade, ere saa forhadte og gribe stærkere ind i Privatlivet, end ønskeligt er, end de, der maae anvendes ved Indkomstskatten. Er det ikke besynderligt, at man her i Landet, hvor

man har stærke Garantier for den individuelle Frihed og for Boligens Ukrænkelighed, for Ansagning af en Mand's Papirer, vil tilstede en Undersøgelse og Ansagning paa de Gebeiter, der ellers ere saa stærkt omgjærbede, der ere beskyttede ikke mindre ved et stærkt personligt Ansvar for den, der urettelig vilde krænke Privatlivets Hellighed, som ved den offentlige Menings og Domstolenes Control. Hvorfor vil man, naar det ikke er nødvendigt, benytte saadanne Angivelser, saadanne Undersøgelser, som man paa andre Steder finder, træde Borgernes Ret for nær? Hvorfor vil man, naar man ikke er nødsaget dertil, benytte dem i et saadant Piemed? Er det nødvendigt? Har denne procentvise Skat noget særdeles Fortrin fremfor den Formue- og Leilighedsstat, hvortil man gjennem en lang Række af Aar har været vant her i Landet? Jeg troer det sandelig ikke. Hvad er det, man skal vinde? Man vil undgaae det vilkaarlige Skjøn, Willkaarligheden i Bedømmelsen af Formueforholdene; men jeg paastaar, at det vilkaarlige Skjøn finder fuldkommen saameget Sted ved den Skat, man nu søger at indføre, som ved Formue- og Leilighedsstaten. Skjønnet ved Formue- og Leilighedsstaten bestaar deri, at Medborgere, som blive udvalgte dertil, afgive en fri Bedømmelse af Vedkommendes Skatteevne, ikke efter Mark og Skilling, men et Skjøn om, i hvilket Forhold hans hele Skatteevne staaer til hans Medborgeres Skatteevne. Det er altsaa den hele Relativitet, Hensynet til den indbyrdes Evne, der her kommer i Betragtning. Dette Skjøn henlægger man ifølge denne Lov paa 2 Steder, først ligesom ved Formue- og Leilighedsstaten til Signingscommissionen, der med Hensyn til dem, der ikke ville angive sig selv, afgiver et frit Skjøn om, hvad vedkommende Pder passende kan sættes i Skat til. Men dette Skjøn skal begrundes ikke ved at tage Skattehyderens hele Evne i Betragtning, men baseres alene paa en Udregning af, hvad hans Indkomster ere, fradraget de enkelte efter Lovens tilladte Udgifter. Det er dog en langt vanskeligere Opgave at sætte Signingscommissionen, at den skal sige: Hr. A. har i aarlig Indtægt 3000 Rd., end om den kunde sige: hvormeget Hr. A. har i